

Etika për fëmijë

Dhurorë e përmuajtshme, nga revista "Etika"

Viti 3 - Numri 26 - Shkurt 2013

Të ecësh në gjurmët e PEJGAMBERIT (a.s.)

TË ECËSH NË GJURMËT E PEJGAMBERIT (A.S.)

Emine Tashgetiren

Të dashurit e mil

Do t'ju tregoj për Aminën dhe gjyshen e saj. Ato banonin në të njëjtin apartament, por i ndante veç një kat.

Amina shkonte gjithëherë te gjyshja e saj. Së bashku kalonin çaste shumë të bukura dhe argëtuese. Amina e pyeste për gjithçka, kurse gjyshja i tregonte me gjithë qejf e dashuri. Ato ndanin çdo gjë me njëra-tjetrën. Ushqimin që hanin, ujin që pinin etj, etj.

Kur mërzitej, Amina shkonte drejt e tek gjyshja dhe i tregonte hallin që kishte. Ndërsa gjyshja e merrte me dashuri dhe e shtrëngonte fort në kraharorin e saj, pastaj i fliste ëmbël dhe e qetësonte.

Gjyshja i lexonte gjithmonë libra në lidhje me Pejgamberin tonë të dashur. Ajo ia lexonte dhe ia tregonte në mënyrë që Amina t'i kupton-

te më

lehtë. Gjyshja, gjithmonë falte namazin, lexonte Kuranin dhe bënte dua, me një buzëqeshje të ëmbël në fytyrë. Për këtë arsye ajo kishte fituar zemrën e të gjithëve dhe në veçanti atë të Aminës.

Kështu, pra, i kalonte Amina çastet e saj më të bukura me gjyshen e shtrenjtë. Por... një ditë, në mëngjes nga kati sipër dëgjoi të vinin ca zëra të çuditshëm. Mori vesh se gjyshja ishte e sëmurë rëndë dhe po kalonte një krizë zemre. Amina, pa frymë, ngjiti shkallët dhe donte të arrinte sa më parë te gjyshja. Kur u afrua... pa se të gjithë po mundoheshin të bënin diçka, ta ndihmonin... Amina e përlotur u afrua dhe nisi t'i ledhatojë herë dorën e lodhur e herë fytyrën e zbehtë. I thoshte: "Gjyshe, gjyshe, mos u sëmur! Ti nuk duhet të sëmuresh!.. Gjyshe!.. Gjyshe!.."

Pas disa minutash, gjyshja dha frymën e fundit duke thënë: "Allah La ilahe il-lallah".

Amina e kuptoi që gjyshja ndërroi jetë, por nuk i besohej se gjyshja e saj do të vdiste një ditë.

"Tani nuk do të kem më gjyshe?! Nuk do të flas më me të, nuk do të qeshë, nuk do të më tregojë përralla, nuk do të më përkëdhelë më? E çfarë do të bëj tani pa gjyshen?.. Unë isha shumë e lumtur me të... Çfarë do të bëjë tani?.." – fliste vogëlushja

me vete dhe qante prej dëshpërimit.

Babai i saj e pa, e mori në krahëror dhe filloi t'i tregojë: "Shiko vogëlushja ime! Gjyshja jote dhe nëna ime ndërroi jetë. Ti mbete pa gjyshe, kurse unë pa nënë. Edhe unë jam shumë i hidhëruar, por kështu është jeta e kësaj bote... Njerëzit lindin (ashtu siç pe lindjen e vëllait tënd), jetojnë, pastaj vdesin...

Ata që jetojnë duke kërkuar kënaqësinë e Allahut, do të jenë në xhenet pranë Pejgamberit tonë të dashur. Mendo një vend ku gjenden të gjitha mirësitë dhe bukuritë. Lumenj që rrjedhin duke gurgulluar, ushqime e fruta të ndryshme, pra, vetëm bukuri... Ja, ai është xheneti. Pejgamberi ynë i dashur po na pret në krye të burimit të Keutherit.

Edhe ne duhet të bëjmë një jetë me të cilën Allahu do të jetë i kënaqur. Të marrim she-mbull Pejgamberin tonë, të fitojmë xhenetin dhe të takohemi me të në xhenetet më të bukura."

Fjalët e babait e qetësuan shumë zemrën e vogël të Aminës. Në mendje i erdhën fjalët që gjyshja i përsëriste shumë shpesh: "Jeto ashtu siç dëshiron Allahu dhe Pejgamberi, mbesa ime! Nëse bëjmë ashtu siç thotë Allahu, Ai do të na ndihmojë në të gjitha punët tona. Sekreti i suksesit dhe i lumturisë në këtë botë, qëndron në ndjekjen e gjurmëve të Pejgamberit tonë të dashur dhe leximit e kupti-

mit
të Kuranit

Kerim! Dashuria ndaj Pejgamberit tregohet duke ndjekur gjurmët e tij, duke përjetuar fjalët dhe veprat e tij dhe duke jetuar si ai."

Aminës i erdhi në mendje një hadith i Pejgamberit tonë të dashur, i cili thotë: "Kush e do sunetin tim, pra moralin dhe mënyrën time të jetesës, padyshim që më do edhe mua. Kush më do mua, do të jem së bashku me të në xhenet."

Për të qenë së bashku me Pejgamberin tonë në xhenet, duhet të jemi së bashku me të në këtë botë. Të kapemi fort pas Kuranit Kerim dhe Sunetit të Pejgamberit...

Amina buzëqeshi e lumtur... Tashmë tek ajo mbizotëronte dëshira e madhe për të bërë një jetë të mbushur me Kuran dhe me Sunetin e Pejgamberit tonë të dashur!

**Etika
për fëmijë**

Drejtör
& Kryeredaktor:
Alban Kali
albankali@yahoo.com
+355 67 208 6767

Redaktor:
Xhahid Bushati
xhahidbushati@yahoo.com
+355 69 28 20 975

Redaktore gjuhësore:
Dr. Irida Hoti
Përkthyes:
Artur Tagani
Fatmir Sulaj
Ilir Hoxha

Dizajn - Grafik:
Bledar Xama
bledar_xama@hotmail.com

Adresa: L: Vasil Shanto - Rr: Çajupi - Shkodër - Albania / Tel: +355 22 254 634 / Fax: +355 22 254 633
Zyra e përfaqësimit Maqedoni: Rr: Stiv Naumov - Nr. 9 - lokal 25 - Shkup - Maqedoni / Tel: +389 71 956 271
Zyra e përfaqësimit Kosovë: Rr: Ardian Zurnaxhiu - pn. Ralin - Prizren - Kosovë / Tel: +381 29 222 795

Lumi ishte qiell

Në lumë zbriti hëna,
dhe ujet në lumë,
ishin aq shumë uje,
ishin shumë, shumë...

Eh, sa mysafirë
në lumë paskan qenë!
Ai u bë qiell,
me uje, me hënë!

Dora ime

Bie bora
flokë-flokë,
bora zbardhi
dhe një zog...

Bora gjurmët
seç ia humb...,
zogu bishtin
tund e shkund...

I hutuar
zogu rri,
se adresën
më s' e di...

Cicëron,
ndihmë kërkon,
bora bie
e zbardhon...

-Mos u tremb,
ja ku më ke!
Dorën zgjas,
e bëj fole...

Si një mik
i flas me emër,
dora ime
bëhet zemër...

PEMA E MOLLËS

Bestami Jazgan

A e dini, unë kam lindur me 5 shkurt. Ajo është edhe dita kur fillojnë të mbillen pemët. Për këtë arsye, prindërit e mi për çdo datëlindje timen mbjellin nga një pemë. Po, nesër do mbillet një pemë tjetër...

Në mëngjes u zgjova së bashku me diellin. Pashë lindjen e tij dhe ngjyrosjen që i jep ai tokës sonë. Edhe nëna ime thotë gjithmonë se: "... me lindjen tënde u zbukurua edhe bota jonë". Nëse e thotë nëna ime, është e vërtetë, sepse nënat nuk gënjejnë kurrë.

Kur mbaruam së ngrëni mëngjesin, erdhi koha të shoh dhuratën time. Të gjithë së bashku dolëm në kopsht. Unë gërmova vendin ku do të mbillnim pemën, kurse babai solli një fidan prej bodrumit:

- Këtë vit, për dhuratë do të kesh një pemë molle, - tha babai.

Nëna shtoi e gëzuar:

- Inshallah edhe frutat e saj bëhen të bukura si vajza jonë.

Vogëlushja i falënderoi dhe i puthi fort prindërit e saj. Pasi mbollti fidanin, e ujiti. Tashmë së bashku me dhuratën i kishte kaluar edhe kureshtja. Por një kureshtje e re i lindi: "Kur do t'i jepte frutat kjo pemë? Mua më pëlqejnë shumë mollët, prandaj dhe mezi pres t'i ha ato."

Kështu... kaloi një javë, shkoi pranë pemës dhe e pyeti:

- Pemë e dashur, ku janë mollët e mia?..

Degët lëvizën lehtë prej erës që po frynte. Iu bë sikur dëgjoi: "Durim!"

Pas një jave erdhi përsëri pranë pemës. Pa se nuk kishte asnjë mollë të kuqe. Mori një shkop dhe... duke e gjuajtur lehtë pemën, e pyeti përsëri:

- Ku janë frutat e mia?

Kësaj here, pema pakëz e mërzitur iu përgjigj:

- Shiko, moj vogëlushe! Ti kërkon pre meje fruta për dy javë. Po të bëj edhe unë një pyetje: Po ti a ke folur sapo ke lindur?

- Kjo është një pyetje e vështirë. Nuk mund t'i përgjigjem... - tha vogëlushja.

Kur po largohej, i tha si me shaka:

- Mos harro, pas një jave do të vij përsëri. Nëse nuk më jep frutat e mia, do "të të rrah" me këtë shkop. Atëherë nuk do të të shpëtojnë as pyetjet që më bën.

- Dy javë pasi linde, nuk u çove menjëherë në këmbë, - i tha

pema. Atëherë, a të gjuajti nëna me shkop nga këmbët? Më thuaj..?

...

- Vogëlushe e mbarë, po erdhe pas një muaji, mund të të jap një dhuratë.

Vogëlushja nuk harroi dhe erdhi pas një muaji. Ç'të shikonte?!.. Nuk po u besonte dot syve. Pema ime ishte zbukuruar si nuse. Rreth saj ishin mbledhur edhe shumë fluturë. Sa ulej njëra, ngrihej tjetra...

Vogëlushja u gëzua jashtë mase. Por... përsëri nuk pa asnjë prej frutave që priste me padurim...

- Qenke bërë shumë e bukur, moj pemë! Po mollët ku i ke?...

Përsëri fryu një erë e lehtë. Sikur dëgjoi prej saj:

- Durim vogëlushe, durim!..

- Po sa do të pres? - pyeti vogëlushja.

- A nuk më thua, për sa ditë mësove shkrim e lexim, kur fillove klasën e parë? - e pyeti pema.

- Për dy muaj...

- Nëse vjen pas dy muajsh, edhe unë do të të jap dhuratën që e do aq shumë.

Vogëlushja, me gëzim e këtyre fjalëve, u largua.

Ditët... sikur kaluan shpejt. Vogëlushja erdhi tek pema. Sa u bë gati të pyeste: "Ku janë mollët e ...?", së largu pa tre mollë të kuqe flakë që i buzëqeshnin vogëlushes.

Vogëlushja u gëzua, por s'i bëri zemra t'i këpus-te.

- Nëse na lë këtu ku jemi, do të piqemi shumë e do të prishemi. Të lutemi, na këput e na ha së bashku me prindërit e tu, - i thanë mollët.

Vogëlushja rrinte e habitur. Nuk dinte ç'të bënte.

- Frutat kanë të drejtë, vogëlushe! Ne jemi të lumtura kur hahemi prej njerëzve dhe u bëjmë dobi atyre. Dhe mos ki frikë. Nëse bën pak durim, vitin që vjen do të të jap më shumë mollë të kuqe, - i thanë pema e gjetet që fëshfërinin pa pushim.

Vogëlushja, falënderoi pemën dhe i mbledhi frutat një nga një.

- Pemë e dashur, ti nuk më dhe vetëm mollë, por më dhe edhe një mësim të mirë durimi. Të faleminderit!

Para se të largohej vogëlushja puthi dy gjethe dhe u nis e lumtur drejt shtëpisë...

Një mësim nga mësimet e Hadithit

- pjesa e dhjetë -

Samiu i vogël në mbrëmje bashkë me familjen e tij bënin 45 minuta mësim hadithi. Ata përpiqeshin t'i komentonin ngjarjet e ditës nën dritën e haditheve, që kishin lexuar. Samiu i vogël përfitonte shumë nga këto mësimet dhe në jetën e përditshme përpiqej të vepronte ashtu siç ka porositur i Dërguari i Allahut (s.a.s.).

Samu, a mund të vish bir?

Samu, merri këto pesëdhjetë mijë lekë dhe blej ato që shkruhen në listë.

Në rregull mami.

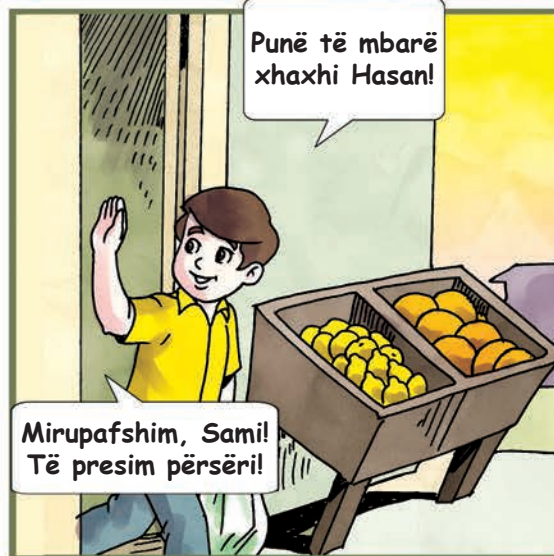

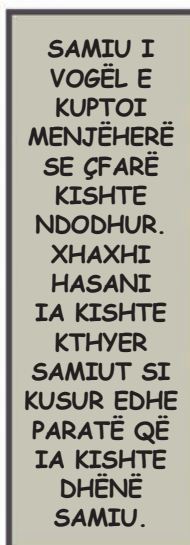
Së pari, po shkoj te dyqani i xhaxhi Hasanit.

Selamun alejkum, xhaxhi Hasan!

Ue alejkum selam Sami, mirë se erdhe!

SAMIU I VOGËL VRAPOI DHE SHKOI TE
XHAXHI HASANI.

Xhaxhi Hasani,
xhaxhi Hasani, më ke
kthyer shumë para.

Urdhëro Sami,
kjo çokollatë është
jotja.

Jo nuk mund ta marr.
Unë bëra atë që duhet
të bëjë çdo njeri.

XHAXHI
HASANI MBETI
I HABITUR,
POR I PËLQEU
SHUMË KJO
SJELLJE
E SAMIUT
TË VOGËL.
KËSHTU QË
VENDOSI TA
SHPËRBLEJË
SAMIUN.

Mashallah,
sa fëmijë
i sjellshëm!

"AI QË KA MARRË ME TË
PADREJTË HAKUN E DIKUJT
TJETËR, LE TA PAGUAJË ATË
DHE TË KËRKOJË HALLALLËK,
SEPSE NË AHIRET, FLORIRI DHE
PASURIA NUK KANË VLERË. ATË
DITË MERREN NGA SEVAPET E TIJ
DERISA TË PAGUHET HAKU, NËSE
NUK KA SEVAPE, I NGARKOHEN
MËKATET E TË ZOTIT TË HAKUT."

(HADITH FISNIK)

FUND

VAJZA QË DËGJOI KËSHILLËN E MAMIT

Afërdita Hyseni

Ishte mbasdite. Genta ishte në shtëpi me mamin. Por, ajo rrinte e mërzitur...

Papritur dëgjoi një zë që vinte nga jashtë. Ishin shoqet e lagjes që e thërrisnin:

- Genta, do të vish të luajmë..?

- Mirë, sa t'i them mamit, - u përgjigj Genta.

- Mami, shoqet po më presin të luaj me to. Më bëj një fetë buke me nukrema, sa të vishem! - i tha Genta.

- Genta, shpirt i mamit, pushimet mbaruan. Tani ka filluar shkolla dhe nuk ke kohë të luash përjashta. Vetëm në fundjavë mund të dalësh..., - e këshilloi mamaja.

- Pooo..., shoqet më presin... Edhe ato shkojnë në shkollë, moj mami! Edhe ato kanë detyra. Detyrat i bëj në darkë, të premtoj... - i tha Genta dhe doli përjashta.

Pas disa minutash, ajo i zuri shoqet në rrugë. Ato u kënaqën duke luajtur herë me top e herë me litar.

Erdhi darka. Akrepat e orës tregonin se ora ishte 20.00. Genta hapi librat. Në fillim t'i mësonte, pastaj të bënte detyrat. Papritur erdhi tezja për vizitë. Më vonë filloi një emision shumë i bukur për fëmijë. Pastaj nga dhoma tjetër e thirri babai t'i bënte një fotografi... Pastaj... Por Genta, tashmë, ndihej tepër e lodhur dhe i vinte gjumë. Mami, në këtë orë po përgatiste darkën.

- Ë ëë, ë ëë, o mami, unë jam sëmurë! Unë nuk mund t'i bëj dot detyrat, - foli Genta e filloi të qante.

Mbylli librin e Gjuhës Shqipe. Librat e tjerë që kishte për të nesërmen nuk i hapi. Mami i shkoi një herë pranë saj dhe u mundua së paku t'i shpjegonte detyrat.

- Bijë, kështu siç ke vepruar sot, ti nuk mund të bësh asgjë.

Genta e kuptoi këshillën e mamit të saj.

Në një çast i tha:

- Këtë gabim që bëra sot nuk do ta përsëris më.

Sa herë e thërrisnin shoqet Gentën, ajo u thoshte: "Do të vij, por më parë do të mësoj mësimet e do të bëj detyrat".

Një ditë mësuesja kujdestare i kërkoi Gentës të sillte një fotografi, që ta vendoste në tabelën e nxënësve më të dalluar të shkollës.

Ta pranajmë njëri - tjetrin...

Çdo mëngjes, një grua e moshuar mbante dy enë me ujë bashkë me një shkop të gjatë mbi supet e saj. Njëra nga enët ishte e çarë dhe uji pikonte përgjatë gjithë rrugës, ndërsa tjetra ishte e rregullt.

Çdo ditë, kur gruaja kthehej nga burimi për në shtëpi, ena e krahut të djathtë ishte gjysmë e mbushur. Ndërsa ena e krahut të majtë ndihej krenare, sepse në shtëpi kthehej gjithmonë e mbushur.

Në të vërtetë, me atë çfarë po ndodhte, ena e krahut të djathtë ndihej sa e mërzhitur aq dhe e shqetësuar. Por nuk dinte ç'të bënte...

Një ditë ena e çarë, ashtu e dëshpëruar siç ishte, i tha gruas:

- Ndihej e turpëruar me ty!...

- Përse?!...

- Po, po... - dhe nga lotët që i vërshuan nuk mundi të fliste më...

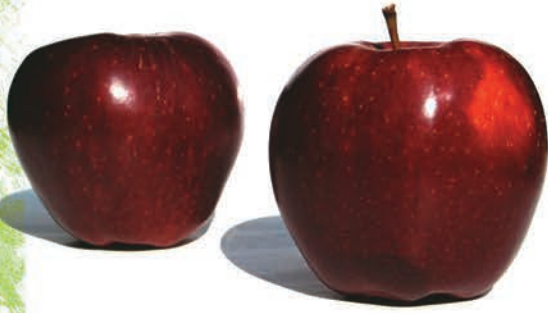
- Vallë, nuk i shikon lulet në krahun tënd të rrugës? Ato nuk lulëzojnë, përveçse në at' krah! - i tha gruaja e mençur dhe i buzëqeshi.

Enës i ndriti përnjëherësh fytyra.

- Unë e di shumë mirë që uji rrjedh nga ju, prandaj dhe hodha ca fara lulesh në anë tuaj! Gjatë viteve, ju keni ujitur karafila, manushaqe, tulipanë dhe lloj-lloj lulesh të tjera. Shpesh, disa i kam këputur dhe kam zbukuruar mjediset e shtëpisë sime. Sikur mos të ishte e tillë, nuk do sillje aromën dhe bukurinë e luleve në rrugë dhe shtëpi, - vazhdoi bisedën gruaja që vazhdonte t'i buzëqeshte enës.

Ena dëgjonte e gëzuar.

- Secili nga ne ka dobësi. Dobësitë dhe aftësitë formojnë jetën tonë. Kështu plotësojnë njera-tjetrën. Duhet ta pranojmë tjetrin ashtu siç është dhe të vlerësojmë vitytet, aftësitë dhe anët pozitive që ka, - përfundoi gruaja që nuk harroi t'i buzëqeshte enës përsëri...

MOLLA

Shejma Çelik

Molla ka ngjyrë të kuqe dhe të gjelbër. Ajo është një frut shumë ushqyes që, krahas vitaminave të grupit A, C, E, B, përmban edhe minerale, si: kalcium, kalium, fosfor dhe sodium. Pema e mollës çel lule me ngjyrë të bardhë dhe rozë. Fruti saj ka erë të mirë.

DOBITË E MOLLËS:

- I bën shumë dobi sistemit tretës dhe pastron veshkat.
- Ul kolesterolin dhe tensionin.
- Është një frut mbrojtës kundrejt sëmundjeve të zemrës dhe ashpërsimit së damarëve.
- I jep fuqi trupit dhe e largon lodhjen.
- Shton rezistencën kundrejt sëmundjeve.
- Ka vetinë e hapjes së frymëmarrjes.
- Zbukuron lëkurën.
- Siç mund të hahet e pa përpunuar, mund të bëhet edhe komposto, uthull, marmelatë, pekmez dhe çaj.

Vitamina më e rëndësishme që përmban molla, është vitamina C. Kjo vitaminë më shumë gjendet në lëkurën e mollës dhe menjëherë në lëkurë. Për këtë arsye, më e drejtë është që mollën e larë mirë, ta hamë me gjithë lëkurën e saj.

VENDET KU KULTIVOHET:

Mendohet se molla, së pari është kultivuar në veri të Anadollit, në jug të Kaukazëve, në krahinat jugperëndimore të Rusisë dhe në Azinë e mesme. Ajo rritet në të gjithë Shqipërinë dhe kultivohet në Peshkopi e Korçë.

LLOJET E MOLLËS:

Ka shumë lloj mollësh si Golden, Starting, etj. Në të gjithë botën ka mbi pesë mijë lloj mollësh.

Kur flasim për mollën, është e pamundur që të mos flasim edhe për krimbin e saj. Në një saraj të kuqe, qëndron nusja e verdhë. (krimbi i mollës)

Le të bjerë një mollë nga qielli. Njëra të jetë e imja, tjetra e jotja dhe tjetra e të gjithë fëmijëve të botës...

GJËEGJËZA

Kujt i njan gjysma e mollës?

(sigurisht gjysmës tjetër)

Faqekuqe përmbi degë.

(molla)

ÇFARË? PËRSE? SI?

Zehra Aksoy

PËRSE KA GRUPE TË NDRYSHME GJAKU?

Ka katër grupe gjaku, të cilat janë: 0, A, B dhe AB. Ndarja e gjakut në këto grupe, mbështetet në një lëndë të quajtur antigen në rruazat e kuqe të gjakut. Antigeni është dy llojesh: a dhe b. Grupi që ka vetëm antigen a në gjak, është grup A dhe grupi që ka antigen b është grup B. Ndërsa grupi që ka të dy antigenët, është grup AB. Nëse nuk ka asnjërin prej antigenëve, grupi i gjakut të atij njeriu është 0. Njerëzit me grup gjaku A dhe B, nuk mund t'i japin gjak njëri-tjetrit. Nëse një njeriu me grup gjaku A i jepet gjak të grupit B, një lëndë në plazmën e atij njeriu shkatërron antigenët e tipit B. Një njeri me grup gjaku AB, mund të marrë gjak të grup A dhe B. Ndërsa ai që e ka 0 grupin e gjakut, reagon ndaj antigenëve A dhe B. Ai nuk mund të marrë gjak nga këto grupe, por mund t'u japë atyre.

ÇFARË I JEP NGJYRË LËKURËS SONË?

Lëkura e të gjithë njerëzve ka një shtresë, e cila quhet epidermë. Në këtë shtresë ka qeliza që quhen melonasit. Këto qeliza sjellin bojën që i japin ngjyrë lëkurës. Ndërsa boja quhet melaninë. Në trupat me ngjyrë të hapur, numri i pikave të melaninës është i pakët, ndërsa te të zinjët janë të shumta. Ngjyra e errët e mbron njeriun nga rrezet e diellit. Trupat e tyre që jetojnë në ekuator janë më të zinj. Ndërsa ata që jetojnë në vende, si: Europa, e kanë ngjyrën e trupit më të hapur në mënyrë që të arrijnë të marrin më shumë vitaminë D.

PËRSE THEMI NUMËROVA YJET, KUR PËRPLASIM KOKËN?

Nganjëherë, kur e përplasim kokën në ndonjë vend themi: "Numërova yjet." Faktikisht, gjëja që duket si yje, është shfaqja e një pamjeje që shëmbëllen shkëlqimin e dritës. Ose më saktë, është një lojë nervore që shkon në tru nga të gjithë muskujt e syrit. Kur koka goditet, këto nerva lëkundën. Përmes këtyre nervave, shkon lajmi në tru. Shkëlqimin e dritës që realizohet aty, e emërtojmë në formën: "numërova yjet".

MUSTAFA JAZGAN

VËLLEZËRIT BENU MUSA

- Shkencëtarët që gjetën diametrin e tokës -

Fëmijë zemërbardhë të së ardhmes, sot do të bisedojmë rreth prijësit të inxhinierisë së sistemit, dhe quhet me emrin Ahmed Bin Musa. Emri i tij i plotë ishte: Ebul-Kasim Ahmed bin Musa bin Shakir... Në atë kohë, njerëzit thirreshin në emër bashkë me emrin e të atit dhe të birit. "Eb" do të thotë "baba". Kurse "bin" do të thotë "i biri". Kështu, emri i këtij shkencëtari, sikur ta shqipëronim do të ishte: Ahmed, i biri i Shakirit, (i cili qe) i biri i Musasë, babai i Kasimit...

E gjithë familja merrej me shkencë... Edhe Musa bin Shakiri qe një astronom i rëndësishëm. Ai kishte tre djem: Muhamedin, Hasanin dhe Ahmedin.

Muhamed bin Musa ishte shkencëtar i matematikës dhe astronomisë. Hasan bin Musa ishte shkencëtar i gjeometrisë dhe astronomisë. Kurse Ahmed bin Musa ishte shkencëtar i mekanikës dhe astronomisë. Pra, këta tre vëllezër që jetuan në shekullin e IX-të, në

kohën e Kalifit Me'mun; në mënyrë të saktë e me të njëjtën mënyrë me përlogaritjet e sotme, gjetën diametrin e tokës (24.000 mil = 39.000), ndaj dhe u quajtën "shkencëtarët që gjetën diametrin e tokës".

Libri që ka shkruar Ahmed bin Musa është bërë udhërrëfyes në fushën e astronomisë për evropianët. Deri në atë kohë, mendohej se nëntë sferat kishin mbështjellur qiellin porsì një lëvore portokalli. Por Ahmed bin Musa e hodhi poshtë këtë mendim. Së bashku me të vëllain, Muhamedin, bënë një orë bakri, si dhe krijuan një mjet që përlogariste kohën e lindjes dhe të vdekjes të disa planeteve. Gjithashtu me emrat e tyre, si të parët shkencëtarë, krijuan shumë pajisje të sotme shtëpiake, si: sifonët e tualeteve, pjesën e banjove, shtampat e ujit dhe ibrikët... Ata me këmbëngulje e durim: shpikën shumë lodra fëmijësh, bënë enë që krijesat e vogla mund të ushqehen përmes tyre. Vëllezërit Benu Musa janë edhe autorët e shumë enëve që masnin vëllimin e lëngjeve, të enëve që rimbushen me ujë sapo të boshatisen, të shisheve që rrjedhin ujë sipas nevojës, ujë të përzier apo jo të përzier, të kandilëve që sa më shumë që t'u digjen fitilët, u dalin sërish në mënyrë automatike, po ashtu në mënyrë automatike u rrjedh vaji dhe nuk fiken në erë...

Vëllezërit Benu Musa kanë shpikur edhe tenxheren me presion, si dhe mjetet që spërkasin ujë në parqet dhe oborret e sotme. Të gjitha këto punime Ahmed bin Musai i ka mbledhur në librin me titull

"Kitabul-Hijel" (Libri i shpikjeve finoke). Ky libër ruan veçorinë e të qenit i pari në disiplinën e inxhinierisë së sistemit. Ai është po ashtu edhe një nga nismëtarët e fushës së shkencave teknike. Në këtë libër shpjegohen rreth 100 praktika të standardeve të caktuara: mekanike, hidraulike, pneumatike (të mbushura me gaz dhe presion ajri, që punojnë me mekanikën e gazit), enë magjike, spërkatësa, ndriçues, dansimetër dhe manualë të ndryshëm që shpjegojnë sistemet e gjyrykut dhe të shkujes, etj.

Sot në botë ekzistojnë vetëm tri nga kopjet e "Kitabul-Hejel-it". Ato gjenden në Vatikan, në Berlin dhe në Muzeun "Topkapi" në Stamboll.

MENDO PAK... E BUZËQESH

Macja sportiste...

*Gjyshja së qorton
veç e përkëdhel,
macja lëmshin kap
e me të nga s'bredh...*

*Ë kap, e lëshon,
luan herë pas here,
herë hidhet në sulm,
pret dhe si portjere...*

*Ë godet me putër,
shpesh gjuan dhe... drejt,
lëmshi-top na zgjatet,
ngadalë hyn... në "rrjetë".*

*Luan dhe vrapon,
së ka mendjen fare,
një mik rrezeartë
buzëqesh në dritare.*

*Po kur e pa macja
ngriti putrën-dorë
dhe tha: "Ndeshjet duan
edhe spektatorë!"*

*Të pëlqen futbolli,
(dielli qesh e ndrit...),
eja, zbrit në "fushë"!
luajmë, dhe me dritë!*

*Thërrasim dhe gjyshen,
arbitër i rrallë...,
se nuk bën me hile
gjyshja flokëbardhë!"*

Nastradin Hoxha

MEMISHXHANI

Ekrem Bektash

I FTOHTI NA NGRIU, NË KRYE TE ZJARRIT NA SHPIU...

Të dashur shokë,

Sot klasa jonë qenka shumë e ftohtë... Paska një defekt në kazanin e kaloriferëve.. Të gjithë po dridhen nga i ftohti... Askush nuk mund ta kapë lapsin me dorë, ndërsa mësuesi po na detyron që të shkruajmë, sepse, nëse e lëvizim dorën, ajo u ngrohka.

Gishtat nuk po e ndjejnë lapsin... Fletët e fletores kanë ngrirë, janë ngjitur me njëra-tjetrën dhe nuk hapen.

Në një moment mësuesi u nxehtë dhe tha: "Mos e teproni fëmijë, në klasë temperatura është dhjetë gradë të paktën. Mendoni pak për eskimezët që jetojnë në polin e ..."

Unë menjëherë u ktheva nga Myzoja dhe e pashë atë... Myzaferi është mësuar të jetojë në temperaturat e larta të Meksikës. Ndërsa tani po dridhet nga i ftohti.

-Mësues! Më duket... se Myzoja ka ngrirë!

Mësuesi pa nga ajo anë dhe tha:

-Myzafer, çohu në këmbë!

-Xhaxhi doktori, si është shoku që kishte ngrirë nga të ftohtit?

-Do të ishte mirë sikur të mos e kishit thyer... Tani po përpiqemi që t'i bashkojmë copat.

-Mësues, i ka ngrirë truri dhe nuk merr komanda, - i thashë për së dyti.

Myzon e ngritëm si kallëp, e nxorëm nga klasa dhe e çuam në kantinë. E vendosëm mbi makinën e tostit. Kur akulli filloi të shkrinte, ai desh të ngrihej në këmbë.

-Qëndro edhe pak! - i thamë njëzëri.

-Mësuesi më tha që të ngrihem në këmbë!... - u për-gjiq ai.

Pas këtyre fjalëve, e kuptuam se Myzoja po fillonte të normalizohej. Kamarieri solli një gotë çaj të nxehtë dhe ia hodhëm Myzos në kokë. Erdhi edhe pak më shumë në vete.

**SHTËPIA LE TË JETË PREJ AKULLI,
POR BRENDA LE TË JETË E NGROHTË...**

Të dashur shokë,

Unë e njoh shumë mirë të ftohtin e poleve... Po ua tre-goj: Të gjithë e njihni mirë xhaxha Seitin... Ai është një burrë ters, por ka shumë dëshirë të shëtisë, të shohë vende të reja dhe të njohë njerëz.

Pasi xhaxha Saxhiti shëtiti çdo anë të botës, radha u kishte ardhur poleve... Të shëtisë vetëm në pole, është diçka shumë e rrezikshme... Më propozoi që të shkoja me të. Pranova... Të mos e zgjas shumë. Arritëm në vendin ku do të qëndronim... Kreth e rrotull kishte borë dhe akull... Asgjë tjetër nuk dukej... Xhaxhi Seiti i vendosi gjërat në tokë dhe tha:

-Këtu do të qëndrojmë.

-Këtu? Në mes të kësaj bore? Do të ngrijmë për Zotin!

Ai, në fillim qeshi e pastaj foli:

-Këtu do të bëjmë një shtëpi të vogël sipas metodës së eskimezëve!

-Shtëpi të vogël? Mos është kjo ndonjë tokë ku është fshehur thesar, sepse na e prishin!..

Xhaxhi Seiti buzëqeshi përsëri... Shkoi dhe gjeti një usta të mirë eskimez... Ai do të bënte shtëpinë e vogël... Por këtu nuk ka as rrëzë dhe as çimento...

Ustai eskimez preu akujt me sëpatën që kishte në dorë.

Seiti -E shikon, pasi ndeze zjarrin, shtëpia u shkri.
MEMISHXHANI - Shyqyr... Të paktën nuk u dogj.

I gdhendi dhe duke i vendosur mbi njëri-tjetrin, bëri një kube si kubeja e hamamit të Çemberlitashit. Bëri një hyrje si hyrja e kolibes së qenit. Ajo nuk kishte as derë dhe as dritare.

**GJASHTË MUJ NATË, GJASHTË MUJ DITË,
ÇDO VEND ËSHTË I SHESHTË...**

Të dashur shokë,

Para se të hynim në kube, Xhaxha Seiti tha:

-Po kontrolloj një herë rreth e rrotull...

- Sikur t'i vendosnim gjërat brenda pa rënë nata!- i thashë.

-Oho!!.. Nata bie pas gjashtë muajsh..., - u përgjigj ai.

Në pol ishte gjashtë muaj natë dhe gjashtë muaj ditë... Nata sapo kishte mbaruar dhe kishte filluar dita... Përgjatë kohës që do qëndrojmë këtu, do të kursejmë energji elektrike... Faktikisht energji nuk ka, por ne do ta kursejmë. E rëndësishme është që ne mendojmë për të kursyer.

Xhaxhi Seiti doli për të shëtitur. Unë vendosa një copë në hyrje të kubesë. E bëra si derën e një çadre që e ngre dhe hyn brenda... Era e lëvizte nga pak, por sidoqoftë ishte më mirë se pa derë...

Edhe pse kishte gjashtë muaj për të ardhur nata, sigurisht se ushqimin e drekës nuk do ta hanim pas tre muajsh... Mora sëpatën dhe hapa një gropë mbi akull. Nën akull ishte det... Qëllimi ishte për të kapur peshk... Në grep pata vendosur bukë për karrem... Këta janë peshq polarë... Asnjëherë në jetën e tyre nuk kanë parë bukë.

Ata do të mendojnë: Çfarë është kjo?...

Nga ajo vrimë kapa shumë peshq kureshtarë... Kështu koha kaloi... Nëse do të ishim në Stamboll, ezani i jacië do ishte thirrur prej kohësh... Pikërisht në këto momente, në mendje më erdhi Xhaxhi Seiti... Po ku ishte ai?!...

**MOS BËJ SHERR ME ARIUN,
SE E KEQJA TË PËRPIN...**

Të dashur shokë,

Para se të dilja për të kërkuar xhaxhi Seitin, mblodha disa krande rreth e rrotull për të ndezur një zjarr në mënyrë që të ngrohej pak shtëpia jonë që i ngjante një kubeje. Mendova se xhaxhi Seiti mund të kishte mërdhirë, për këtë arsye, ndeza një zjarr. Pastaj e mbylla mirë copën në hyrje dhe e ngroha shtëpinë. Menjëherë shkova me vrap andej nga shkoi xhaxhi Seiti. Eca shumë... Gjurmët e xhaxhi Seitit dukeshin qartë në dëborë, por gjithsesi s'po e arrija dot... Pastaj... befasisht gjurmët në borë u ngatërruan... Sikur mbi borë kishte ndodhur ndonjë luftë... U shqetësova...

-Vallë, mos i ka ndodhur ndonjë gjë, xhaxhi Seiti?

Pak më tutje, e gjeta xhaxhi Seitin të mbuluar me borë. Shkova me vrap dhe e ngrita.

-Çfarë të ndodhi, xhaxhi Seiti? - e pyeta i tronditur.

Nuk donte të më tregonte. Pastaj, me aq sa kuptova nga të folurit e tij me shikëputje, xhaxhi Seiti i ishin errësuar sytë duke ecur në dëborën e bardhë dhe ariun që kishte qenë para tij, nuk e kishte parë, ndaj dhe "bam!" ishte përplasur me të. Ariut të bardhë i kishte rënë me kokë. Ariu ishte kthyer nga pas, kështu që kushdo mund të përplasej me të... Kur ariu i bardhë ishte kthyer nga xhaxhi Seiti. E kishte njohur nga sytë... Ariu i bardhë e kishte shtyrë xhaxhi Seitin dhe i kishte thënë:

-Shiko përpara, egërsirë!

Xhaxhi Seiti ishte prekur shumë nga fjala 'egërsirë...'. Ariu polar kishte pandehur se xhaxhi Seiti ishte egërsirë.

Njeriu nuk preket nga fjalët e ariut të bardhë... Shikoje emrin "ari". Sikur të ishte njeri, nuk do t'i thoshte egërsirë xhaxhi Seiti.

ÇFARË SHTËPIE ËSHTË KJO XHAXHI SEIT?

AJO U SHKRI SAPO U NDEZ ZJARRI...

Xhaxhi Seitin e kapa për krahu... Ai po dridhej nga i ftohti... Pasi ecëm pak, i thashë:

- Mos u mërzit! Në shtëpi kam ndezur zjarr. Sapo të shkojmë, do të ngrohesh.

-Çfarë?!..

Sapo arritëm te shtëpia, xhaxhi Seiti hipi mbi kubat e akullit dhe tha:

-A ndizet zjarr brenda kësaj shtëpie?

Xhaxhi Seiti kishte të drejtë. Po nga ta dija unë se, do të shkrihej shtëpia, kur të ndizja zjarrin... Unë pata menduar të vendosim një sobë, madje.

Në mëngjes mami më zgjoi duke buzëqeshur dhe më tha:

-Paske mërdhirë në shkollë, siç duket nuk kanë punuar kaloriferët. Gjithë natën ke folur përçart...

-Ja, kështu shokë, kam mërdhirë pak, por përjetova një aventurë polare qoftë edhe në ëndërr... Të nesërmen pashë xhaxhi Seitin... Atij i kërkoja ndjesë në emër të ariut polar... Ai nuk kuptoi asgjë, por nejse... Unë bëra një detyrë njerëzore...

Kush është më bujar?

Shule Tugxhu

Mollëkuqja po fluturonte nga dega në degë dhe po shikonte rreth e rrotull me kureshtje. Përse? Sepse mësuesi u kishte dhënë një detyrë: "Gjeni njeriun më bujar në rrethin tuaj dhe vërejeni atë. Përgatitni një raport në lidhje me të dhe na e prezantoni duke e ftuar në shkollën tonë."

Ajo kishte vetëm tre ditë kohë. Për këtë arsye, shëtiste e shëtiste dhe kërkonte rreth e rrotull. Ditën e parë kërkoi rrethin e afërt. Nënë, babanë, fqinjët e saj... Ditën e dytë shkoi më larg. Ajo shëtitë në fshatrat përreth. Sot ishte dita e tretë dhe duhej të jepte një vendim.

Vallë, kush ishte më bujar? Ajo përgatiti një listë të gjatë. Pranë emrit të atyre në listë, shkroi edhe shkakun përse i kishte zgjedhur. Disa ishin më bujarë se të tjerët. Ata e donin dhënien dhe ndarjen (e gjërave me të tjerët për hir të Allahut Teala) më shumë, por përsëri ishte shumë vështirë për të vendosur.

Listën që kishte në dorë, e pa për herë të fundit. Ajo ishte lodhur shumë mendërisht dhe fizikisht. Kështu, në vetvete mendoi se ishte më mirë të pushonte pak. U ul në një vend me hije. Në ato momente, pa një milingonë që ecte me një kokërr gruri mbi shpinë dhe që mërmëriste diçka. Milingona thoshte: "Faleminderit o Zot! Elhamdulillah!"

Mollëkuqja i dha selam dhe milingona ia ktheu selamin. Ajo e pyeti:

-Shoqe! Më duhet të gjej më bujarin këtu. A mund të më ndihmosh?

-Unë po vij nga ky mulli. Pronari i mullirit është shumë bujar. Gjithmonë na jep.

Kur Mollëkuqja u drejtua e emocionuar nga mulliri, milingona i tha:

-Por ti po kërkoje më bujarin. Atëherë mos u lodh kot deri atje. Pastaj qeshi. Mollëkuqja u habit. Po ashtu edhe u nxeh pak. I tha:

-Mos po tallesh me mua, milingonë? Mua më ka ngelur shumë pak kohë.

-Jo! Vetëm se unë njoh dikë që është më bujar se pronari i atij mulliri dhe se gjithë të tjerët. Ai është aq bujar saqë mirësitë të cilat jep ai, nuk mbarojnë së numëruari.

-Ku është? Më prezanto menjëherë me atë!

Milingona qeshi përsëri:

-Atë duhet ta gjesh ti. Por unë mund të të tregoj vetëm kaq: Ai është zotëruesi i çdo gjëje. Hajt, të vaftë mbarë...!

Milingona iku. Mollëkuqja mbeti prapa e habitur dhe e hutuar.

Mollëkuqja mendoi: "A kishte kaq të pasur këtu, nga këto anë? Nëse po, ajo do t'i njihte, apo jo?"

Ndërkohë që po mendonte, retë e shiut dalëngadalë po mbulonin qiellin. Qielli nisi të vetëtojë. Filloi të bjerë shi. Sikur retë dëshironin të thoshin diçka. Mollëkuja e ngriti kokën drejt qiellit dhe pa diellin. Pa pemët, zogjtë, lulet... Pas pak, në fytyrë iu shfaq një buzëqeshje dhe foli:

-Sigurisht! Si nuk më ra në mendje?! Pa humbur kohë, vrapoi drejt shtëpisë.

Ditën e nesërme të gjithë kishin ardhur në shkollë të emocionuar. Dikush kishte sjellë babanë, dikush tezen, dikush shokun e tij. Pas pak në klasë erdhi edhe mësuesi dhe kërkoi nga nxënësit që të shfaqnin detyrat. Të gjithë me radhë dolën një nga një në tabelën e zezë, treguan se çfarë kishin bërë përgjatë këtyre ditëve dhe prezantuan mikun e tyre.

Kur i erdhi radha Mollëkuqes, të gjithë heshtën dhe shikuan me vëmendje, sepse ajo nuk kishte sjellë asnjë me vete. Vallë, çfarë do të thoshte?..

-Miq, përgjatë tre ditëve, edhe unë kam kërkuar, shëtitur dhe gjezdisur si ju... Kam gjetur shumë bujarë. Por më në fund e kuptova se ata nuk ishin prej atyre që kërkoi unë. Këtë ma kujtoi shoqja ime milingonë. Unë gjeta atë që është më bujar se të gjithë. Faktikisht, të gjithë ju e njihni atë.

Të gjithë në klasë shikonin njëri-tjetrin të habitur.

-Tani do t'ju bëj disa pyetje. Kur të më përgjigjeni, do të kuptoni se për kë po flas. - Kur ngrihemi në mëngjes, i hapim xhamat dhe mbushemi me ajër të pastër, po apo jo?

-Po.

-Në mëngjes hamë shumë gjëra të shijshme, po apo jo?

-E vërtetë.

-Po kur dalim jashtë, a na dalin përpara pamje shumë të bukura?

-Sigurisht.

-A pimë ujë derisa ngopemi, kur kemi etje?

-Sigurisht.

-Ne punojmë. Mbi të gjitha kemi edhe një fizik të shëndetshëm. Edhe mendjen e kemi në vend. Elhamdulillah..!

-Ke të drejtë.

-Kemi familje, të afërm, një vatër të ngrohtë dhe shtëpi...

Mësuesit i qeshi fytyra. Ai e kuptoi se çfarë dëshironin të thoshte nxënësja e tij e mençur. Mollëkuja vazhdoi:

-Sipas jush, kush është ai, i cili na i jep të gjithë këto mirësi? Madje edhe pa kundërvlerë!

Klasa u përgjigj me shumë entuziazëm: -"Allahu!"

Mollëkuja e plotësoi fjalën e saj:

-Po, më bujari është Allahu. Për këtë arsye, e anulova listën që pata përgatitur. Të gjithë ishit kureshtarë se, përse erdha vetëm. Por unë solla në zemrën time Zotin që secili prej jush e ka në zemër.

Kur Mollëkuja u ul në vendin e saj e gëzuar, e gjithë klasa e duartrokiste dhe e falënderonte njëkohësisht.

Çaçoja iku si i pagojë

Skënder Hasko

E dini ç'ndodhi një ditë me Çaçon? Oh, po ua tregoj unë.

Ky Çaçoja ynë sapo kishte dalë nga shkol্লা dhe ishte nisur për në shtëpi. Ecte më

ngë e më ngë, se nuk kishte uri ngaqë e kishte barkun dënce me nja dy suflaqe. Ecte dhe fishkëllente e brambulliste si bubuzheli me zë të ulët e të lartë, duke

bezdisur të gjithë kalimtarët. Veç kësaj godiste me majë të këpucës edhe çdo lloj sendi që i dilte përpara, pa e vrarë mendjen se mund të godiste të tjerët. Një gjyshe që kaloi pranë tij, i foli me zë të ulët e me shumë ëmbëlsi, ashtu siç dinë të flasin gjyshet:

-Vogëlushi i gjyshes, ec më me kujdes! Mos fishkëlle aq fort, mos bërtit me zë të lartë e mos i "dërgo" sendet nëpër këmbët e kalimtarëve! Hë, vogëlushi i gjyshes!

Çaçoja e shikoi me sy të picërruar, sikur donte t'i thoshte "aman se më çuditel!..", pastaj i tha:

-E di nga e ke rrugën gjyshe?.. Po shtëpinë e mban mend?.. Mbathja, se unë i di vet punët e mia.

Gjyshja u çudit aq shumë sa mbe-
ti me gojë të hapur e s'dinte ç't'i
thoshte. Ajo u druajt se po t'i jep-
te edhe ndonjë këshillë tjetër, ai
mund ta fyente edhe më keq, ndaj
iku duke ia bërë me vete: "Pupuuu,
ç'fëmijë i paedukatë!"

Ndërkohë aty pranë kaloi një vaj-
zë e klasës së parë. Çaçoja para
këmbëve të tij pa një kanaçe "Pep-
si" të shtypur, që e kishte hedhur
ndonjë nga ata si Çaçoja, dhe ky i
ra fort me shkelm. Kanaçja e goditi
vajzën te kërciri. Ajo ia bëri "oh!"
nga dhimbja dhe u përkul e filloi ta
fërkonte, duke parë nga Çaçoja. Ai
u zgërdhi e i tha me tallje:

-Pse, vërtet të dhemb?.. Ik, ik e
mos e fërko, se shkon vetë...

Vajza iku, duke marrë me vete dhimbjen
e kërcirit dhe çudinë e sjelljes së atij djali
të paedukatë.

S'kishin kaluar as pesë minuta kur iu
afrua një malësor dhe e pyeti:

-Or biri i axhës, a e di ku bie rruga "Naim
Frashëri"?

Çaçoja bëri sikur buzëqeshi dhe ia
ktheu:

-Ec majtas, pastaj djathtas, pastaj
përpara, pastaj majtas-djathtas, pastaj
djathtas-majtas, pastaj... Pastaj del në

majë të Korabit dhe rrokullisesh teposh-
të... Atje do ta gjesh rrugën që kërkon...
Hajt, rrugë të mbarë!..

Sjellje më të keqe nuk kishte ndeshur ai
malësor fisnik, ndaj i bërë prush në fytyrë,
por tepër gjakftohtë, i tha:

-Dëgjo, or ti biri i axhës! Edhe po t'u
zhgërrye fytyra me baltë a me ndonjë
pisllek tjetër, lahet me ujë, kurse sjellja
e keqe nuk lahet me asgjë!..

Kaq tha malësori dhe iku, duke troki-
tur dorakun përmbi trotuar. Çaçoja mbeti
disa minuta si një copë trung, pastaj iku si
i pagojë. Si thoni, kishte gojë të fliste...

Mjaltë nga poezia

UNË JAM DIELLI

Unë jam feneri Diell,
Si kalorës ec në qiell...

Sa herë syrin nis e kap,
Ikën nata tarravrap.

Sa herë unë e kap synë,
I nis rrezet vetëtimë.

Dhe, si t'isha argjendar,
E laj botën krejt në... ar.

Botës unë ia jap shkëlqimin,
I jap dritën dhe gëzimin,

Ajo vazhdon rrotullimin,
E gëzon krejt njerëzimin,

Edhe toka përkëdhelet,
Me magji kudo këndellet¹.
Veç elb edhe grarë.

Të hajë e të pijë,
Të bëhet i fortë,
I jap dhe baranë,
Sheqer edhe tortë...

1. GJALLËROHET

PA SHIKO HËNËN E ARTË

Pa shiko hënën e artë,
Thelën ka, të portokalltë.

Veç lëkarën e hedh poshtë,
Anëmbasë nëpër botë...

Nëritin fushë e nëritin male,
Marrin ngjyrë portokalle

Edhe ndodhin mrekullitë...

Pa u bëka ajo dritë
Gjysëm natë e gjysëm ditë!

Paraguajane

Spanjolle

SI QIELLI PA RE

Kalin tim të vogël
S'e godit askurrë,
I jap për të ngrenë

Dhe e kashais,
Që qimja e tij
Porsi ar të ndrisë.

Kali salet fushës
Me maza në shpinë,
Se e bëra vetë
Me pak... plastelinë!

Indiare

NJË ËNDËRR...

Një plak po endej në ëndërr i gëzuar,
Një pasanik njëqind lira i jepte pa punuar.

-Janë pak, - i thoshte plaku, - veç njëqind,
Më jep, o Zot, së paku nja dyqind...

U zgjua plaku dhe pa sobën që buballonte,
I pasuri s'ish aty që paret t'i dharonte.

U shktri të flerë, të pasurit i thosh:
-M'i jep ato njëqind që deshe të më dharosh!

Afgane

ZBAVITJE

Plotësoni vendet bosh të figurës me alternativat që u janë dhënë.

Sudoku

Plotësoni çdo rresht, kolonë dhe kutizë, në mënyrë që, çdo shifër nga 1 deri te 9, të shfaqet një dhe vetëm një herë.

	2			7		1	4
	8		4	6		2	
4		9				7	
			8				1
8		1	4	7		2	
2		5			9		3
	3				1	4	
	7		2	9			3
1	5					9	2

Nëse i vendosni numrat që janë poshtë tabelës nga e majta në të djathtë dhe nga sipër poshtë, do të përftoni shumën 36. Gjejeni, pa humbur kohë...

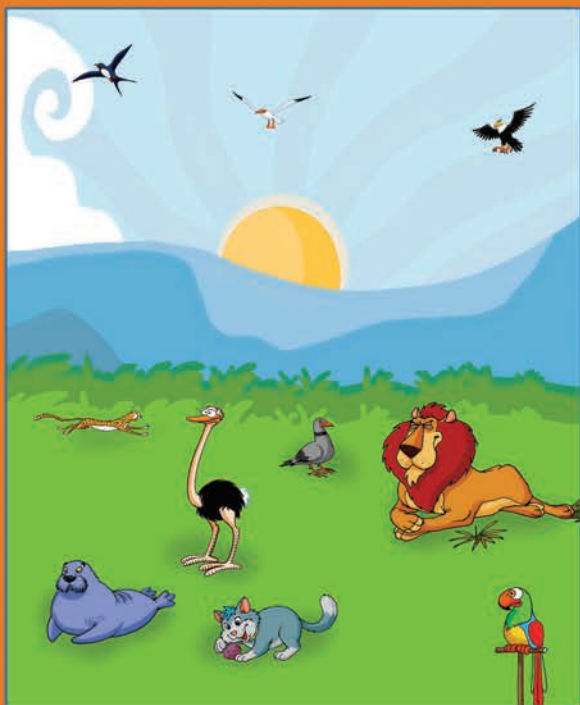
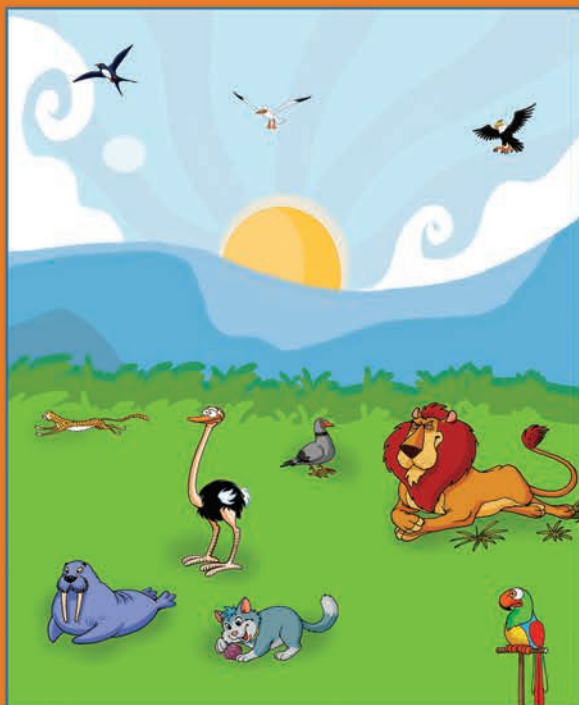
	8		
18			8
		5	15
	15	7	

3,4,16,10,9,11,2,5,8

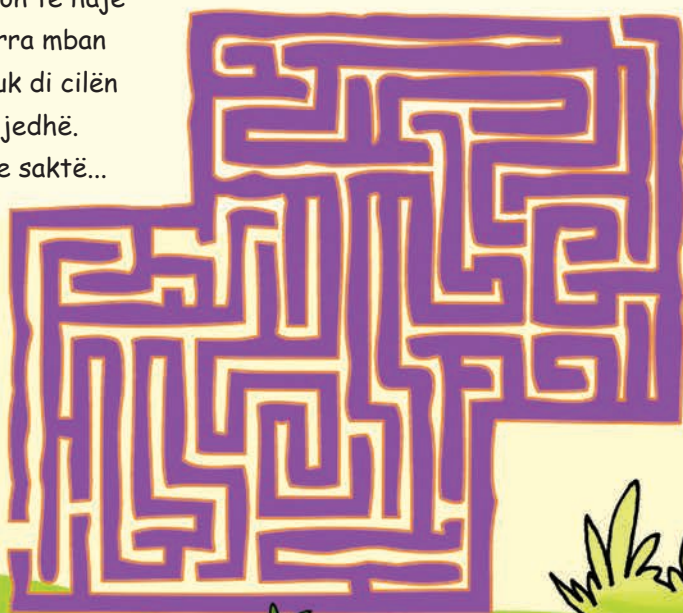
- a) b) c) d) dh)
- e) ë) f) g) gj) h)

Gjej 7 ndryshimet!

LABIRINT

Dhelpra dëshiron të hajë
djathin që sorra mban
në gojë. Ajo nuk di cilën
rrugë të zgjedhë.
Gjeni rrugën e saktë...

GAZMORE

